

مجموعه تقویم تاریخ دفاع مقدس نداجا

سیادت دریایی

حوادث و رویدادهای شانزدهم تا سیام آذرماه ۱۳۵۹

دریادار دکتر حبیب‌الله سیاری
دریادار ۲ شهریار میرشکاری
ناخدایکم علی جعفری جبلی
ناخدایکم مجید منصوری

دفتر پژوهشهای نظری و مطالعات راهبردی
نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران

عنوان و نام پدیدآور : سیدات دریایی: حوادث و رویدادهای شانزدهم تا سیام آذرماه ۱۳۵۹ / حبیب‌الله سیاری [و دیگران].
 مشخصات نشر : تهران: انتشارات جمهوری اسلامی ایران، نیروی دریایی، دفتر پژوهشهای نظری و مطالعات راهبردی، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۱۶۵ ص.
 فروست : مجموعه تقویم تاریخ دفاع مقدس نداجا، ج ۷.
 شابک : دوره ۶-۹ ۹۹۱۲۰۰۰۹۷۸۰۶۰۰ ج ۶۷ ۶۰۹۹-۰۲ ۶۷۸-۶۰۰
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
 یادداشت : حبیب‌الله سیاری، مجید منصوری، علی جعفری جیلی، شهریار میرشکاری.
 یادداشت : کتابخانه.
 موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ ۱۳۶۷ - سالشمار
 موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ ۱۳۶۷ - تمایلات دریایی - اسناد و مدارک
 شناسه افزوده : سیاری، حبیب‌الله، ۱۳۳۱ -
 شناسه افزوده : ایران، ارتش، نیروی دریایی، دفتر پژوهشهای نظری و مطالعات راهبردی
 شناسه افزوده : مجموعه تقویم تاریخ دفاع مقدس نداجا، ج ۷.
 رده بندی کنگره : DSR ۱۶۰/۱۷-۷-۱۳۹۰
 رده بندی دیویی : ۹۵۲۰۸۱۳۰۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۱۹۷۵۲۰

دفتر پژوهشهای نظری و مطالعات راهبردی
 نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران

دفتر هفتم (حوادث و رویدادهای شانزدهم تا سیام آذرماه ۱۳۵۹)

نویسندگان: دریادار دکتر حبیب‌الله سیاری
 دریادار ۲ شهریار میرشکاری
 ناخدا یکم مجید منصوری
 ناخدا یکم علی جعفری جیلی

ناظر چاپ: علی فرهادی
 طراحی جلد: مجید رحیمی
 صفحه آرا: ایمان خدافرود

تنظیم و نمایه سازی اسناد: عزت ا. محسنی، میثم هادی‌زاده
 تدوین و بازبینی مطالب: مهرداد کاوه حداد، سعید هادی زندآبادی
 چاپ و صحافی: فرماندهی آماد و پشتیبانی نداجا
 چاپ اول: ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال

شابک: ۶-۹ ۹۹۱۲۰۰۰۹۷۸۰۶۰۰ ج ۶۷ ۶۰۹۹-۰۲ ۶۷۸-۶۰۰

نشانی ناشر: تهران، میدان رسالت، خ نیروی دریایی، انتشارات دفتر پژوهشهای نظری و مطالعات راهبردی نداجا، تلفن: ۷۷۲۲۶۰۴۴

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است. بهره‌برداری از تمام یا قسمتی از این اثر با ذکر منبع بلامانع بوده و در غیر این صورت پیگرد قانونی دارد.

سخن فرماندهی

خداوند بزرگ را سپاس می‌گوییم که این فرصت را به ما عطا نموده است تا بتوانیم برای ارج نهادن به خون شهدای گرانقدر جنگ تحمیلی و ایثارگری‌ها و فداکاری‌های رزمندگان جان‌برکف نیروهای مسلح به‌ویژه دریادلان نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، گوشه‌ای از تاریخ حماسه‌آفرینی‌های این دلاورمردان را در صحنه‌های مختلف عملیاتی به رشته تحریر درآوریم.

به طور یقین نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در سرنوشت جنگ تحمیلی نقش عمده و تعیین‌کننده‌ای داشته است و این مهم رسالت ما را در اطلاع‌رسانی وقایع به کارکنان نیروهای مسلح، اقشار مختلف جامعه و به‌ویژه نسل جوان مضاعف نموده است، لذا به نظر من پرداختن به این امر خطیر همت جمعی را طلب می‌نماید تا بتوانیم با دعوت از پیش‌کسوتان و استفاده از تجربیات ارزنده آنان، به فرمایش مقام عظمای ولایت که فرموده‌اند: «این جنگ، یک گنج است، آیا خواهیم توانست از این گنج استفاده کنیم؟ آن هشت سال جنگ بایستی تاریخ ما را تغذیه کند.» جامه عمل بپوشانیم که الحمدلله این حرکت با انتشار آثار خوبی در این حوزه، به نحو مطلوب و شایسته‌ای شروع شده و امیدوارم در کنف هدایت پروردگار بزرگ تداوم یافته و کامل گردد.

در خاتمه یاد شهدای هشت سال دفاع مقدس را گرامی داشته، انشاالله... بتوانیم رهروان راستین آن عزیزان باشیم.

دریادار دکتر حبیب‌الله سیاری

فرمانده نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران

دفتر پژوهشهای نظری و مطالعات راهبردی نداجا مفتخر است، اطلاع‌رسانی تخصصی در زمینه تبیین نقش نیروی دریایی قهرمان ارتش ج.ا.ا. در طول هشت سال دفاع مقدس را سرلوحه فعالیت‌های خود قرار دهد.

به منظور حسن انجام این مهم و جلوگیری از تحریف‌های احتمالی، با جمع‌آوری و دسته‌بندی اسناد و مدارک دفاع مقدس، دعوت از پیش‌کسوتان نداجا و بهره‌گیری از آخرین فن‌آوری‌های روز مبادرت به تشکیل مرکز اسناد دفاع مقدس نداجا نموده که یکی از نتایج حاصله از این تلاش‌ها، انتشار دوره تقویم تاریخ دفاع مقدس نداجا خواهد بود که جلد هفتم آن نیز پس از انتشار جلد اول تا ششم جهت مطالعه و بهره‌برداری افشار مختلف جامعه به‌ویژه نسل جوان تقدیم می‌گردد.

در مجموعه حاضر تلاش گردیده با دقتی وسواس‌گونه، اتفاقات و رویدادهای دوران دفاع مقدس با بهره‌گیری از اسناد و مدارک مستدل و منطبق با واقعیت‌ها تدوین و ارائه گردد.

دفتر پژوهشهای نظری و مطالعات راهبردی نداجا پیشاپیش از ارسال نظرات و راهنمایی‌های تخصصی کارشناسان و صاحب‌نظران هشت سال دفاع مقدس و اصحاب قلم در جهت ارتقای کمی و کیفی این مجموعه استقبال می‌نماید.

انتشارات دفتر پژوهش‌های نظری و مطالعات راهبردی
نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران

فهرست مطالب

۱۱.....	پیش گفتار.....
۱۵.....	شانزدهم آذرماه ۱۳۵۹.....
۳۷.....	هفدهم آذرماه ۱۳۵۹.....
۸۳.....	نوزدهم آذرماه ۱۳۵۹.....
۱۰۳.....	بیستم آذرماه ۱۳۵۹.....
۱۲۷.....	بیست و یکم آذرماه ۱۳۵۹.....
۱۵۳.....	بیست و دوم آذرماه ۱۳۵۹.....
۱۹۱.....	بیست و سوم آذرماه ۱۳۵۹.....
۲۲۵.....	بیست و چهارم آذرماه ۱۳۵۹.....
۲۵۹.....	بیست و پنجم آذرماه ۱۳۵۹.....
۲۸۵.....	بیست و ششم آذرماه ۱۳۵۹.....
۳۰۹.....	بیست و هفتم آذرماه ۱۳۵۹.....
۳۳۵.....	بیست و هشتم آذرماه ۱۳۵۹.....
۳۵۹.....	بیست و نهم آذرماه ۱۳۵۹.....
۳۸۳.....	سیام آذرماه ۱۳۵۹.....
۴۱۱.....	ضمیمه ۱: گزیده اسناد.....
۴۳۹.....	ضمیمه ۲: واژه نامه.....
۴۵۱.....	ضمیمه ۳: نمایه.....

دولت عراق که جنگ را به بهانهٔ پس گرفتن سه جزیرهٔ بوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک شروع نموده و خواستار این بود که دولت ایران حاکمیت کامل اروندرود را به آن کشور واگذار نماید، با رؤیای فتح سه‌روزهٔ خرمشهر و تسلط بر منطقه خوزستان، تجاوز به خاک ایران را با ارتش تا دندان مسلح خود آغاز نمود. اما زمانی که با مقاومت دلیرانهٔ نیروهای نظامی و انقلابی در اکثر نقاط مرزی مواجه شد، استراتژی خود را به ضربه زدن بر تأسیسات حیاتی و اقتصادی ایران تغییر داد که در این مورد هم با واکنش سریع و قهرمانانه یگان‌های نیروی دریایی و نیروی هوایی ایران روبرو گردید.

نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران که از همان روزهای اولیه آغاز جنگ، اقتدار دریایی ایران را به رخ دشمن و کلیه کشورهای حوزهٔ خلیج فارس (که احتمال همکاری آنان با عراق وجود داشت) کشیده بود، به‌منظور قطع ارتباط عراق با دریاها و آزاد و جلوگیری از هرگونه پشتیبانی دشمن از راه دریا و همچنین محروم نمودن دولت عراق از صدور نفت از طریق این آبراه حیاتی، با تدوین چندین طرح عملیاتی زنجیره‌ای و استفاده از اصل غافلگیری و استفاده از موفقیت ابتدا به شرحی که در جلد چهارم و پنجم این مجموعه تاریخی بدان پرداخته شده است، دو عملیات موفقیت‌آمیز «اشکان» و «شهید صفری» را با هدف وارد نمودن ضربه سنگین اقتصادی و نظامی به دشمن متجاوز و انهدام پایانه‌های عظیم نفتی البکر و العیمه را به مورد اجرا گذاشت. این دو عملیات در واقع پاسخی دندان‌شکن به قدرت نمایی دشمن در تصرف خونین شهر بود، اما به هیچ عنوان پایان کار نبود.

آنچه که در جلد ششم این مجموعه تحت عنوان عملیات مروارید برشته تحریر در آمد، مروری بر مراحل از کار انداختن نیروی دریایی عراق و دستیابی ایران به اهدافی بود که در اطلاعیه‌های دریایی روزهای آغازین جنگ از سوی نیروی دریایی

ایران بدان‌ها تأکید شده بود.

بدون شک عملیات مروارید که با شرکت یگان‌های شناور، پروازی و تکاوران نیروی دریایی و پشتیبانی جنگنده‌های نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران و نثار خون شهدای قهرمان ناوچه همیشه جاوید پیکان به اجرا درآمد، نقطه عطفی در تاریخ هشت سال دفاع مقدس جمهوری اسلامی ایران در مقابله با تجاوز دشمن بعثی محسوب گردیده و می‌توان آن را سرآغاز سیر نزولی رؤیاهای صدام تکریتی دانست. کتابی که پیش‌روی شماس‌ت در واقع بیانگر بازتاب‌ها، رویدادها و حوادث بعد از عملیات موفقیت‌آمیز مروارید در نیمه دوم آذرماه ۱۳۵۹ و تثبیت سیادت دریایی ایران بر آبراه حیاتی خلیج همیشه فارس و محبوس نمودن نیروی دریایی و یگان‌های شناور باقی‌مانده عراق در پایگاه دریایی ام‌القصر می‌باشد. با این امید که تبیین این وقایع بتواند بخشی از ایثارگری‌ها، رشادت‌ها و از خودگذشتگی‌های شهدا، جانبازان و دلاورمردان نیروی دریایی را در هشت سال دفاع مقدس زنده و جاوید نگه دارد این اثر را تقدیم به ملت بزرگ ایران اسلامی، رزمندگان جان بر کف و پژوهشگران حوزه دفاع مقدس می‌نمایم.

جلد	عنوان کتاب	مؤلف / مؤلفین	میزان یسرفت کار	موضوع
۱	زمینه‌های بروز جنگ	علی جعفری - مجید منصوری	چاپ و منتشر شد	حوادث و رویدادهای قبل از آغاز تهاجم
۲	آوردگاه تکاوران دریایی	دکتر حبیب‌الله سیاری - شهریار میرشکاری - مجید منصوری - علی جعفری جنتلی	چاپ و منتشر شد	حوادث و رویدادهای یکم تا پانزدهم مهرماه ۵۹
۳	حماسه مقاومت	دکتر حبیب‌الله سیاری - شهریار میرشکاری - مجید منصوری - علی جعفری جنتلی	چاپ و منتشر شد	حوادث و رویدادهای شانزدهم تا سیام مهرماه ۵۹
۴	غرش ناوچه‌ها	دکتر حبیب‌الله سیاری - شهریار میرشکاری - مجید منصوری - علی جعفری جنتلی	چاپ و منتشر شد	حوادث و رویدادهای یکم تا پانزدهم آبان‌ماه ۵۹
۵	شعله‌های انتقام	دکتر حبیب‌الله سیاری - شهریار میرشکاری - مجید منصوری - علی جعفری جنتلی	چاپ و منتشر شد	حوادث و رویدادهای شانزدهم تا سیام آبان‌ماه ۵۹

جلد	عنوان کتاب	مؤلف / مؤلفین	میزان پیشرفت کار	موضوع
۶	مروارید	دکتر حبیب‌الله سیاری - شهریار میرشکاری - مجید منصوری - علی جعفری جبلی	چاپ و منتشر شد	حوادث و رویدادهای یکم تا پانزدهم آذرماه ۵۹
۷	سیادت دریایی	دکتر حبیب‌الله سیاری - شهریار میرشکاری - مجید منصوری - علی جعفری جبلی	کتاب حاضر	حوادث و رویدادهای شانزدهم تا سی‌ام آذرماه ۵۹
۸		دکتر حبیب‌الله سیاری - علی جعفری جبلی	بزودی منتشر می‌شود	حوادث و رویدادهای یکم تا پانزدهم دی‌ماه ۵۹
۹		دکتر حبیب‌الله سیاری - علی جعفری جبلی	در دست چاپ	حوادث و رویدادهای شانزدهم تا سی‌ام دی‌ماه ۵۹
۱۰		دکتر حبیب‌الله سیاری - مجید منصوری	در دست چاپ	حوادث و رویدادهای یکم تا پانزدهم بهمن‌ماه ۵۹
۱۱		دکتر حبیب‌الله سیاری - مجید منصوری	در دست چاپ	حوادث و رویدادهای شانزدهم تا سی‌ام بهمن‌ماه ۵۹
۱۲		دکتر حبیب‌الله سیاری - شهریار میرشکاری	در دست چاپ	حوادث و رویدادهای اسفندماه ۵۹
۱۳		دکتر حبیب‌الله سیاری - عیسی عابدینی	در دست چاپ	حوادث و رویدادهای فروردین‌ماه ۶۰
۱۴		دکتر حبیب‌الله سیاری - علی جعفری جبلی	در دست چاپ	حوادث و رویدادهای اردیبهشت‌ماه ۶۰
۱۵		دکتر حبیب‌الله سیاری - مجید منصوری	در دست چاپ	حوادث و رویدادهای خردادماه ۶۰

دفتر پژوهش‌های نظری و مطالعات راهبردی نداجا

گروه پژوهشی دفاع مقدس

زمستان ۱۳۹۰